

Maranathakerk 20 okt 2024 Jesaja 29:17-24 Marcus 10:32-45

Gemeente van Jezus Christus, ze waren op weg, naar Jeruzalem. Dit zou een mooie opening kunnen zijn, van een verhaal over mensen die lichtvoetig, vrolijk, samen onderweg zijn naar Jeruzalem om daar een van de grote jaarlijkse feesten te vieren. Onderweg tijd om te praten, te zingen. Zoals psalm 134 die we net hebben gezongen. De weg die ze gaan is bekend, velen in de groep zullen al wel vaker die route naar Jeruzalem hebben gelopen.

Hoe anders het dit keer is om die weg te gaan klinkt door in de onrust en angstigheid van degenen die met Jezus opgaan naar Jeruzalem. Alleen al het feit dat Jezus hen voorgaat, roept angstigheid op, dat is niet het gewone beeld. Dat verwachten we wellicht wel, omdat zo vaak sprake is van het volgen van Jezus. Maar het was niet zo dat hij daarom zelf altijd letterlijk vooropliep. In zo'n groep leerlingen met een leraar, gingen leerlingen vooruit, als kwartiermaker voor maaltijd of nachtverblijf, zoals we dat ook zien bij de voorbereiding van het laatste avondmaal. Maar hier gaat Jezus zelf voorop, vastberaden, doelgericht. Hij trekt hen die Hem volgen met zich mee. In heldere zekerheid gaat Jezus voor naar Jeruzalem. Voor de derde keer zegt Jezus zijn leerlingen wat Hij weet dat hem zal gebeuren. Hij weet het omdat hij zijn eigen tijd kent, hij weet hoe machthebbers de hen onwelgevalligen verbrijzelen, zoals dat ook nu gebeurt in onze hedendaagse wereld, zo zegt hij dat ook, jullie weten hoe het toegaat in deze wereld. Maar er is nog een andere, een diepere bron waaruit hij weet wat gaat gebeuren. De andere bron is die van de profetie. Jesaja met name. Zijn vier profetieën over de dienende lijdende knecht des Heren, bevatten woordelijk de beschrijvingen die Jezus zelf geeft van wat mensen met hem zullen doen. In lied 459 zijn die Jesaja teksten verwoord. Psalmen en profetieën, ze hebben Hem gevoed en geholpen zijn weg te vinden.

Maar wat niet staat geschreven in de profetieën van Jesaja is het opstaan op de derde dag. Dat is ook voor Jezus zelf onbekend land geweest, terra incognita, het heeft ook hem vrees aangejaagd, maar hij ging wel.

Onbekend, je weet niet wat je vraagt zegt Jezus tegen de twee broers. Laten we naar hen kijken. Jacobus en Johannes, de zonen van Zebedeus, zij waren er bij vanaf het begin. Samen met Simon Petrus zijn zij de enige drie van de twaalf die van Jezus een bijzondere bijnaam krijgen, als een soort eretitel. Van Jezus krijgen de

twee broers de bijnaam 'zonen van de donder', donderse kerels. Zij, samen met Petrus, zijn er altijd, bij de meest bijzondere momenten. Jacobus en Johannes, twee sterke mannen, zij zijn dragende krachten. Wat drijft hen om nu te vragen naar die rechter en linkerplaats voor hoe het straks zal zijn? Willen ze vooraf strijd met de tien anderen, maar ook een broedertwist voorkomen? Ze kennen zichzelf, ze weten dat ze zich niet zomaar opzij laten zetten. Vragen ze daarom alvast de opvolging in het leiderschap te regelen?

In helder leiderschap stuurt Jezus de twee broers terug naar henzelf: wát willen jullie dat ik zal doen. Spreek je uit, kom tevoorschijn. Daarop krijgen de broers te horen: Jullie weten niet wat je vraagt. Maar in de leerkring van Jezus horen ze niet: dat had je nooit mogen vragen. Want elke vraag, ook deze vraag, biedt de mogelijkheid om te leren, niet alleen de twee broers, maar alle twaalf.

Jezus stelt geen kroonprinsen aan, dan zou het gaan zoals altijd, zelfs nu al riekt het naar machtsdrang en begint het te rommelen in de groep. Alle 12 worden daarom aangesproken, Jezus opent voor hen en voor ons allen een nieuw leiderschap, zoals ook de profeet Jesaja die we vanmorgen lazen al had beschreven

De greep naar de macht wordt ons ontzegd, hoe vol machthebbers ook van zichzelf zijn. In de ogen van Jezus, is macht niets meer dan dat het je in het bestel van de tijd is toegevallen, hoe groot je je zelf ook acht hoe zeer je er ook misbruik van maakt, hoe rampzalig en vernietigend je gedrag ook is.

Het leiderschap waar Jesaja al van sprak, waarin Jezus ons onderwijst, verstaat zichzelf als zorgzaamheid, vindt vreugde in opbloei, geeft ruimte en veiligheid, heeft respect en is zorgvuldig, vraagt en opent: wat wil je, wat wil je dat ik voor je doe.

Door onze wereld nu, trekt een beangstigende donkerheid. Dat is van alle tijden, maar de wereld van nu is klein door de social media. Onze wereld verduistert in machtsdrang, minachting voor wat zwak lijkt, ongebreidelde leugen,

geweldsverheerlijking, beeldvorming waarin mannen verworden tot spiermassa, influencers die opnieuw vrouwonderdrukking prediken. De lijst is langer dan dit.

Ook aan ons die vraag: Wie willen we zijn, wat wil je?

Jezus brak ze niet af, die sterke broers, hield ze in hun waarde, bevestigde hen: ik weet dat jullie sterk zijn, kanjers van mannen, jullie kunnen veel aan. Maar ik wil jullie een andere weg wijzen. De weg van de beker en de doop.

Je kunt hier de sacramenten herkennen van avondmaal en doop. In een volgorde die de kerk vanouds niet volgde. Eerst moest je gedoopt zijn en dan mocht je pas aan het avondmaal. Hier staat: eerst aanschuiven aan de tafel zoals de leerlingen aan tafel waren met Jezus en van hem leerden. Aanschuiven in de leerkring van Jezus. Beker en doop. De beker aannemen, eruit drinken is een beeld dat bekend is in het oude testament. Er zit een moeilijke, bittere, kant aan, het is het aanvaarden van wat op jouw weg komt ook als het je zeer moeilijk valt, zoals Jezus op het laatst zelf zei: Vader, neem deze beker van mij weg. Maar diezelfde beker wordt ook vaak genoemd als de beker waarin je vreugde aangereikt krijgt. Psalm 23: mijn beker loopt over. Diezelfde twee kanten heeft ook de doop. De doop is een ander beeld voor het aanvaarden van je weg, een weg die diep kan zijn, maar die ook door en naar vreugde leidt. Een beker drink je, in de doop word je gedompeld, samen noemen ze het ontvangen van de geest van Christus van binnen en van buiten.

Ze waren op weg naar Jeruzalem. Zij die met hem meegaan zijn verontrust en bang. Ook zij kenden de machthebbers van hun tijd. Wat ze niet hebben begrepen, en ook niet konden begrijpen, evenmin als wij het kunnen verstaan is wat Jezus zegt over zijn opstaan op de derde dag. Dat is nieuw land. Je weet niet wat je zegt als je daarover iets zegt in termen van een rechter of een linker plaats.

Maar straks aan het einde van het evangelie zijn het de vrouwen die Jezus volgen die in het open graf als eersten iets hiervan zullen zien. Zij zien een jongeman, een lichte gestalte ter rechterzijde van waar Jezus was. Deze verschijning gekleed in licht noemt Jezus voor het eerst de gekruisigde, liefdevol, met eerbied uitgesproken.

De weg naar Jeruzalem noemt Jezus de losprijs die hij zal geven. Die term heeft de Christenheid tot veel denken aangezet. Maar hier is het te verstaan als uiterste dienstbaarheid. Liever zichzelf geven dat zijn mannen aanzetten tot een opstand vol dood en geweld. Hoe angstig hij zelf ook was in het aannemen van de beker die hem werd aangereikt, hij heeft ruimte gemaakt voor wat zijn Vader in hem kon openbaren, op de derde dag. Dit is dienstbaarheid in de diepste zin. God dienen, Hem zegenen, Hem niet in de weg lopen, ruimte voor Hem maken, Hem verwachten zelfs als het nacht is.

Amen

Den Haag, Erika van Gernerden